

ΛΟΥΚΗΣ ΛΑΡΑΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ

Εἰκονογραφημένη

Ὁ Λουκῆς Λάρας τοῦ ἐν Παρίσι τοῖς δια-
μένοντος ἀγαπητοῦ λογογράφου κ. Δη-
μητρίου Βικέλα, εἶνε ἴσως τὸ μόνον ἔρ-
γον τῆς συγχρόνου φιλολογικῆς μας, τὸ
ὁποῖον τὸ κοινὸν ἀπλήστως ἀνέγνωσε,
καταναλῶσαν καὶ τὰς τρεῖς προσηνθείσας
ἐκδόσεις του. Ἐγράφη περὶ τὸ 1878 καὶ
ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον, αὐτὸ τὸ πρῶτον
ἐλληνικὸν διήγημα, τὸ φέρον τύπους καὶ
χαρακτῆρας καθαρῶς ἐλληνικοὺς, ἐδημο-
σιεύθη τὸ πρῶτον ἐν τῇ Ἑστίᾳ τοῦ
1879, τῇ διευθυνομένῃ τότε ὑπὸ τοῦ κ.
Διομίδους. Ἡ ἀνάγνωσις του ἔτερψε, κα-
τέβηξε, συνεκίνησε καὶ διήγειρε τὰς εὐ-
γενεστέρας πατριωτικὰς χορδὰς. Ἐκτοτε
ἤρχισεν ἐκδιδόμενος, καὶ αἱ ἀλλεπάλληλοι
ἐκδόσεις του παρηκολούθησαν οὕτως εἰ-
πεῖν καὶ τὰς προόδους τῆς ἐλληνικῆς τυ-
πογραφίας, μέχρι τῆς τελευταίας, τῆς
ἐκτελεσθείσης ἐν τοῖς καταστήμασι τοῦ
κ. Ἀ. Κωνσταντινίδου, ἐκδιδόντος τοῦ
διευθυντοῦ τοῦ βιβλιοπωλείου τῆς Ἑστίας
κ. Γ. Κασδόνου.

Ἡ τετάρτη αὕτη ἐκδοσις εἶνε καλλιτε-
χνικώτατα εἰκονογραφημένη ὑπὸ τοῦ ἐν
Παρίσι τοῖς ὁμογενοῦς ζωγράφου κ. Θεω-
δώρου Ράλλου, ὅστις σπουδάσας ἐκ τοῦ
σύνεγγυς καὶ τὴν ἐλληνικὴν φύσιν καὶ
τὰς ἐλληνικὰς φυσιογνωμίας ἐν γένει,
ἀνεπαρέστησεν ζῶντα διὰ τῆς δοκίμου
γραφίδος του τοὺς τύπους τοῦ συγγρα-
φέως.

Κρίνομεν περιττόν, κατόπιν τῶν τόσων
περὶ αὐτοῦ γραφέντων, οὐχὶ μόνον ὑπὸ
τῶν παρ' ἡμῖν κριτικῶν ἀλλὰ ὑπὸ τῶν
ξένων, νὰ ὁμιλήσωμεν καὶ ἡμεῖς ἐν-
ταῦθα περὶ τῆς φιλολογικῆς ἀξίας τοῦ
Λουκῆ Λάρα. Ἀρκούμεθα μόνον νὰ
δυστήσωμεν τὴν τελευταίαν ταύτην ἐκ-
δοσιν ὡς τὸ ἀρίστον καὶ πατριωτικώτερον
δῶρον τοῦ νέου ἔτους.

Διακόσια τεσσαράκοντα σελίδες εἰς σχῆ-
μα ὄγδοον, κοσμούμεναι ὑπὸ ἐξδομήκων-
τα πέντε εἰκόνων, ἐξόχως τυπωμέναι ἐν
τοῖς γνωστοῖς καταστήμασι τοῦ κ. Κων-

σταντινίδου, ἐπὶ χάρτου ἐκλεκτοῦ, ἀπο-
τελοῦσι τὴν ἐπιδεικτικωτάτην ταύτην
ἐκδοσιν.

Ἀπανταχοῦ τῆς Εὐρώπης τὰ καλλιτε-
χνικὰ βιβλία, τὰ φέροντα μάλιστα, ὡς ὁ
Λουκῆς Λάρας, τὴν σφραγίδα τῆς
φιλολογικῆς ἀξίας, ἐθεωρήθησαν καὶ θεω-
ροῦνται πάντοτε ὡς τὰ μόνα δῶρα, τὰ
κοσμοῦντα καὶ τὰς αἰθούσας καὶ τὰς βι-
βλιοθηκὰς καὶ τὸ πνεῦμα. Εὐτυχῶς καὶ
ἐν Ἑλλάδι ἤρχισεν ἀπὸ τινος διαδιδομένη
ἡ συνήθεια αὕτη καὶ εἶνε παντὸς ἐπαί-
νου ἀξίος ὁ κ. Γ. Κασδόνου, ὑποδοσθεί-
σας ἀπὸ πολλοῦ τὴν εὐγενεστάτην τάσιν
καὶ ἥδη διὰ τοῦ Λουκῆ Λάρα παρα-
σχὼν λαμπρὰν εὐκαιρίαν εἰς τοὺς φιλο-
λομοὺς.

Ἡ ἐκδοσις αὕτη τοῦ Λουκῆ Λάρα
πρωτοτύπως εἰκονογραφημένη παρέχει
ἡμῖν προσέτι τὴν ἐλπίδα καλλιτεχνικω-
τέρου τῆς ἐλληνικῆς φιλολογίας μέλλον-
τος. Ἐννοοῦμεν, ὅτι ἀπαξ ἡ ἀρχὴ ἔγεινε
θὰ καταβληθῇ προσπάθειά τις ὥστε καὶ
ἄλλα ἐλληνικὰ ἔργα νὰ ἐκδοθῶσι πρωτο-
τύπως εἰκονογραφημένα, ὁ μόνος τρόπος
ἴσως διὰ τοῦ ὁποίου θὰ δυνηθῶμεν νὰ
ἐλκύσωμεν ἀναγνώστας ἐν τῇ χώρᾳ μας
τῇ τόσῳ μισαναγνώστικῃ.

Ἀλλ' ἄς ἐπανεέλθωμεν εἰς τὸν Λουκῆ
Λάρα. Ὁ Λουκῆς Λάρας, εἶνε αὐτο-
βιογραφία γέροντος Χίου περιγράφοντος
μετὰ πολλῆς φυσικότητος καὶ μεγίστης
ἀπλότητος τὰ παθήματά του καὶ τὰς πε-
ριπετείας του κατὰ τὴν ἐλληνικὴν ἐπα-
νάστασιν. Ἐχει σκηνὰς συγκινητικὰς,
θυγοῦσας τὰς λεπτότερας χορδὰς, ἐξαλ-
τούσας τὸν πατριωτισμὸν, ἐμπνεοῦσας
τὴν οἰκογενειακὴν ἀγάπην.

Ὡς τοιοῦτος ἀνεγνώσθη ἀπὸ τοῦ 1879
καὶ ὡς τοιοῦτος ἐξηπληρέτησεν ἀρκούντως
καὶ τὴν ἐλληνικὴν σύγχρονον φιλολογίαν
καὶ διηγηματογραφίαν, διότι ἀπὸ τῆς
πρώτης αὐτοῦ ἐκδόσεως χρονολογεῖται
καὶ ἡ ἐν τῷ ἐλληνικῷ διηγήματι εἰσαγω-
γὴ χαρακτῆρων καὶ τύπων καὶ σκηνῶν
καθαρῶς καὶ ἀκραιβνῶς ἐλληνικῶν.

Ἡδὴ δέ, ἐν τῇ τετάρτῃ αὐτοῦ ἐκδόσει,
ὅτε εἰς τὸν ἐθογραφικὸν κάλαμον τοῦ κ.
Βικέλα προστεθῇ καὶ ἡ ἡθογραφικὴ γρα-
φὴ τοῦ Ἕλληνος ζωγράφου κ. Ράλλου, πε-
ποισμεθα ὅτι ὁ Λουκῆς Λάρας θὰ
στολίσῃ εἴτε πᾶσαν ἐλληνικὴν αἰθούσαν,
ὡς δῶρον τῆς Πρωτοχρονιάς, ὡς
ἡ καλλιτεχνικώτερα τῶν ἐλληνικῶν ἐκδό-
σεων, εἴτε πᾶσαν ἐλληνικὴν βιβλιοθήκην
ὡς ἐν τῶν καλλιτέρων ἔργων τῆς συγχρό-
νου φιλολογίας μας.

Η ΓΑΖΙΑ

Στὸ περιβόλι μέσα μοναχὴ
ἀνθοβολᾷ ἡ Γαζία ἐντυχισμένη
τὴ ζήλεια κρύβει μέσα στὴν ψυχὴ
καὶ θέλει μόνη νὰν ἀνθισμένη.

Ἐδιάλεξε, ἀπὸ πολλὸν καιρὸ,
ὅταν στὸ χῶμα πέσουνε τὰ φύλλα,
καὶ σβύσῃ κάθε λούλουδο χλωρὸ,
καὶ κόψουνε ἀπ' τὴ μὴλὰ τὰ μῆλα.

Τότε κι' αὐτὴ νυφοῦλα νὰ γενῇ
καὶ μὲ καμάρι ὅλη νὰ προβαλλῇ
ἄλλος ἀνθὸς μπροστὰ νὰ μὴ φανῇ
σὲ τέτοια μυριοζηλεμένα κάλλη.

Γι' αὐτὸ σκορπίζει γύρω μὲ χαρὰ
τὴν οὐρανοκλεμένη μυρωδιά της·
λόγια γλυκὰ ποὺ βγαίνουν στὴ σειρά
μ' ἐπιθυμιά πολλὴ ἀπ' τὴ καρδιά της.

Ἔτσι καὶ σὺ, ἀγαπη μου χρυσῇ,
ζηλεύεις, κι' ἀπ' τὴ ζήλεια σου τὴν τόση,
γυρεύεις νὰ χῆς πάντα μόνη ἐσὺ
τὸν ἔρωτά σου στὴν καρδιά μου ἀπλώσῃ.

Α. ΓΡ. ΜΠΟΥΡΝΙΑΣ

ΔΑΚΡΥ

Εἰς τὸν θάνατον τοῦ προσφιλεστάτου μικροῦ Σπύρου.

Le seul bien qui me reste au monde
Est d'avoir quelque fois pleuré.

A. de Musset

Ἐπαλαιφες, παιδάκι ἀγαπημένο,
Μὲ τὸ σκληρὸ τὸ χῆρο 'σὰ λιοτάρη·
Βλασταρι θαλερὰ κι' ὀλαρθισμένο,
Μὲ τοῦ βορῆ τὴ λύσσα 'σὰν πριναρι.

Κ' ἔπεισε... ἄχ! 'ς τὴν πάλη νικημένο·
ὁ θάνατος γὰρ δόξα του ἄς τὸ πάρῃ!
Εἴρ' εἰρηνεία ὁ βίος μας... καὶ ξέρο
Εἴρ' ὅ,τι ὠραῖο ζῇ 'ς τὴ γῇ γὰρ χαρὶ.

Τὰ ὁλόφωτά σου μάτια θὰ θύμωνται
Οἱ δυστυχεῖς γονεῖς σου γὰρ λαχτάρα!
Κι' ἂν εἰς τὸν ὕπνο κάποτε εὐτυχεῖς

Τὰ ἰδοῦν, 'σε-ρέα θὰ βρεθοῦν τρομαρά
Ἐνπνῶντας 'ς τὸ σκοτάδι τῆς ζωῆς,
Ποῦ τὸ γλυκό τους φῶς θὲ νὰ στεροῦνται

Καὶ σὺ τραγοῦδι μαῦρο, ἀπελπισμένο,
'Στὸν κόσμο τί ζητεῖς;
— Δακρ' εἶμαι ἐγὼ θερμὸ κ' ἀγαπημένο
'Οδὴν τῆς ψυχῆς.
Στάλα δροσρῆς σὲ τῆς φωνῆς λουλουδάκι
'Αχαρο 'χαῖρε'... τελευταῖο φιλάκι...
Μόνον ἐγὼ 'ς τὴ γῇ δὲν εἶμαι ξέρο.

ΜΙΧΑΗΛ ΑΒΑΙΣΟΣ